

РЕШЕНИЕ

№ 4617

гр. С, 24.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 128 СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: С И

при участието на секретаря П А
като разгледа докладваното от С И Гражданско дело № 20221110140817 по описа за 2022 година

Предявени са искове от Л. В. С., ЕГН *****, с адрес: с.М, обл.С, ул.,Ц С" № 44А, чрез адвокат Е. И - вписана в АК - П, със съдебен адрес: гр.П, ул.,Х К № 2, за признаване за установено по отношение на "К К М» ЕАД, ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр. С, ул.,К" №1, представлявано от Д. Г и З. Я - А, че сключеният между страните договор № за предоставяне на потребителски кредит от 26.07.2017г. е нищожен на основание чл.26 ал.1 от ЗЗД, вр. с чл.22 от ЗПК, вр.с чл.11 и чл.19 ал.4 от ЗПК; както и иск за признаване за установено по отношение на „К Г" ЕООД, ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр. С, ул. „М" № 41, представлявано от Л.я И Б, че сключеният между страните договор за предоставяне на поръчителство от 26.07.2017г. е нищожен, поради това, че е лишен от правно основание, уговорен е неправомерно в ущърб на потребителя, противоречи на добрите нрави и не е породил правни последици и на основание на обстоятелството, че обезпечава нищожна правна сделка.

Претендира се присъждане на направените по делото разноски.

В исковата молба се твърди, че ищецът и ответникът "К К М" ЕАД са страни и по договор № за предоставяне на потребителски кредит от 26.07.2017г., по който е уговорен фиксиран годишен лихвен процент от 36 % и размер на ГПР от 50 %.

Твърди, че е налице нищожност на уговореното задължение за възнаградителна лихва по договора, доколкото с договорения фиксиран годишен лихвен процент в размер на 36,00 % се нарушавали добрите нрави и се внасяло неправомерие между правата и задълженията на потребителя и доставчика на финансова услуга в разрез с изискванията на добросъвестността и в ущърб на кредитополучателя.

Излага, че договорената между страните лихва в размер на 36 % годишно надхвърляла повече от три пъти законната, което представлявало нарушение на добрите нрави, поради което уговорената клауза била нищожна.

Посочва, че доколкото договорът за потребителски кредит нормативно е бил уреден като възмезден /арг. от чл.11, ал. 1, т. 9 ЗПК/, то с прогласяване нищожността на клаузата за

договорна лихва /респ. на клаузата за ГПР/, която била съществен елемент на договорното съдържание, се стигало до изначална недействителност и на кредитната сделка.

Сочи, че не били спазени и императивните изисквания на чл. 11, ал. 1, т.11 ЗПК, съгласно които в договорът за потребителски кредит трябва да е разписан действителния размер на ГПР, като твърди, че действително приложения в кредитното правоотношение ГПР е различен от посочения в договора, че кредиторът вписвайки в контракта ГПР от 50,00 % е заблудил потребителя, като използваната заблуждаваща търговска практика е довела до неравноправност на уговорката за ГПР и до нищожност на клаузата за ГПР с произтичащите правни последици по чл. 22 ЗПК - нищожност на кредитната сделка, поради липса на задължителен реквизит от съдържанието на договора за потребителски кредит по чл. 11, ал.1, т. 10 от ЗПК.

Сочи още, че уговореното възнаграждение за фирмата - поръчител бил разход по кредита, който следвало да бъде включен при изчисляването на ГПР, като поради невключването му, ГПР не съответствал на действително прилагания от кредитора в кредитното правоотношение, което представлявало „заблуждаваща търговска практика" по смисъла на чл. 68 д, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от Закона за защита на потребителите, като същото водело и до неравноправния характер на договорната клауза по смисъла на чл. 143 ЗЗП.

Твърди, че кредиторът не е изпълнил задължението си по чл. 5 от ЗПК, тъй като заблуждаващо е предоставил на кредитоискателя стандартен европейски формуляр за кредит в размер на 2000 лв. с посочен лихвен процент от 36 % и ГПР 50,00%, с общ размер на всички плащания 2617,55лв., като не е представил вярна информация, поради което потребителят е бил лишен от възможността да вземе информирано решение, съобразено с неговите финансови нужди и възможности дали да сключи кредитната сделка, което е довело до неравнопоставеност в кредитното правоотношение.

На собствено основание твърди, че е нищожен и сключеният договор за предоставяне на поръчителство от 26.07.2017г., поради следните съображения: доколкото договорът за поръчителство бил сключен между длъжника и поръчителя, а не между кредитора и поръчителя, то същият бил лишен от правно основание; договарянето, че кредитополучателят ще заплати възнаграждение на поръчителя вместо кредитора противоречало на добрите нрави и внасяло неравноправие в кредитното правоотношение по смисъла на чл. 143, т. 19 ЗПК.

Излага още, че поставянето на изискване за заплащане на възнаграждение за осигуряване на лично обезпечение противоречало на целта на Директива 2008/48, транспонирана в ЗПК. Посочва, че от член 8, параграф 1 от Директива 2008/48 в светлината на съображение 28 ставало ясно, че преди сключването на договор за кредит кредиторът е бил длъжен да направи оценка на кредитоспособността на потребителя, като при необходимост това задължение можело да включва да се направи справка в съответната база данни, като задължението за предварителна оценка на платежоспособността на длъжника преди отпускане на кредита произтичало и от разпоредбата на чл.16 от Закона за потребителския кредит.

Поради изложеното клаузата, предвиждаща, че се дължи възнаграждение за осигуряване на поръчител била в пряко противоречие с целта на Директивата. Твърди, че на практика такава клауза прехвърляла риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и водила до допълнително увеличаване на размера на задълженията, като по този начин на длъжника се вменявало задължение да осигури възнаграждение за обезпечение, с което дългът му нараствал, тоест опасността от свърхзадлъжнялост на длъжника се увеличавала. Ето защо счита, че тази договорка следва да бъде квалифицирана като неравноправна и непораздаща правни последици за потребителя.

На последно място излага, че договорът за поръчителство бил акцесорен, като

доколкото кредитната сделка е била нищожна, то нищожен се явявал и договорът за поръчителство.

По така изложените съображения се иска съдът да прогласи за недействителността на договор № за предоставяне на потребителски кредит от 26.07.2017г. и договор за поръчителство от 26.07.2017г.

В срока за отговор, ответниците по делото са депозирали такива, в които се съдържат доводи по основателността на предявените искове.

Ответникът „К К М“ ЕАД оспорва предявените искове с твърдението, че процесният договор № за предоставяне на потребителски кредит от 26.07.2017г. е действителен, доколкото отговаря на предвидените в закона изисквания.

По повод изложените от ищеца твърдения за недействителност на договора за кредит на основания чл. 19, ал. 1 ЗПК във вр. с чл. 10, ал. 2 и чл. 10а, ал. 4 от ЗПК, ответникът счита, че същите не могат да бъдат основания за недействителност на договор за потребителски кредит, тъй като не са част от законоустановените в чл. 22 от ЗПК основания за недействителност. Посочва, че уговорените в Закона за потребителския кредит обществени отношения били такива, развиващи се между „Потребител“ и „Търговец“, като целта е била да бъде осигурена защитата на потребителите, поради което законът се явявал „специален“ спрямо общите норми, включително разпоредбите на Закона за задълженията и договорите, уговарящи предоставянето на заеми и недействителността, като специална спрямо чл. 26 от ЗЗД се явявала и нормата на чл. 22 от ЗПК, където изчерпателно били изброени основанията, на които договорът за потребителски кредит можел да бъде обявен за недействителен.

По повод годишния процент на разходите (ГПР) заявява, че съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК в договора за потребителски кредит следвало да се съдържа: *„годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин“*. Твърди, че в чл. 1, ал. 4, т. 7 от Договора е бил посочен годишният процент на разходите, а именно 50%, като в същата графа от таблицата били включени взетите предвид допускания за неговото изчисляване. Излага, че на базата на допусканията и конкретните параметри на кредита, годишният процент на разходите можел да бъде изчислен посредством законоустановената в Приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 от ЗПК формула за изчисляване. Посочва, че за изчисляването на ГПР било използвано посоченото в Приложение № 1, буква „д“ допускане, като в същата буква се посочвало, че когато се прилагат различни разходи, се приема че кредитът е бил усвоен при най- високите стойности на лихвен процент и разходи. Твърди още, че договорът за потребителски кредит тип „К Л“ бил рамков договор за кредит, по който могли да се усвояват суми за различни периоди на погасяване и по-конкретно налице били 156 различни комбинации от сума и срок. Излага още, че предвид заложената в закона формула за изчисление на ГПР, размерът на същия се променял в зависимост от това на коя дата е усвоена сумата по договора, като именно поради тази причина било използвано заложеното в буква „д“ от Приложение № 1 допускане, като била посочена най-високата стойност на ГПР, която стойност ще бъде най-високата стойност при усвояването на някоя от по-високите суми за усвояване по рамковия договор.

Оспорва изложените в исковата молба доводи за нищожност, свързани с неправилно изчисляване на ГПР, произтичащо от невключване на разход за поръчителство, като счита че ГПР е било изчислено правилно, като включително и че са взети предвид всички, изискуеми от закона, „общи разходи по кредита за потребителя“ съгласно § 1, т. 1 от ДР на ЗПК. Излага, че доколкото ГПР трябвало да бъде записан като реквизит в договора за потребителски кредит, то неговото изчисляване следвало да се извърши преди сключването

на договора, като използваните за изчисляването „общите разходи по кредита за потребителя“ следвало да бъдат известни на кредитора именно към момента на сключване на договора за кредит.

В тази връзка оспорва твърдението, че посоченият разход е бил известен на кредитора към момента на сключване на договора за кредит., доколкото от доказателствата по делото било видно, че договорът за кредит е сключен на 26.07.2017., а Договорът за поръчителство, сключен между кредитора „К К М“ ЕАД и поръчителя „К Г“ ЕООД, е сключен на 31.07.2017г., което е 5 дни след сключването на договора за потребителски кредит, поради което не било възможно разходът за поръчителя, възникнал 5 дни след сключването на договора за кредит, да бъде предвиден от кредитора и съответно да бъде включен при изчислението на Годишния процент на разходите.

Оспорва изложените в исковата молба доводи, че освен възнаградителната лихва в договора не са били уговорени други разходи и съответно кредиторът нямал право да включва такива в обхвата на обявения ГПР.

По повод изложените твърдения за недействителност на договора за кредит на основания чл. 22 ЗПК във връзка с чл. 19, ал. 1, т. 9, т. 20, т.11 от ЗПК, счита, че същите са неоснователни, както и че процесният договор за потребителски кредит съдържа всички, законоустановени в чл. 11, ал. 1 от ЗПК реквизити.

Твърди, че съгласно чл. 11, ал. 1, т. 11 от ЗПК в договора за потребителски кредит следвало да се съдържа: *„условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването“*. Излага, че в чл. 1, ал. 3 от Договора е било записано, че кредитополучателят се задължава при условията и сроковете на договора да върне, предоставения кредит, както и да заплати, уговорената лихва и други разходи съгласно Договора, Общите условия и приложимия към всяко усвояване на сума погасителен план, а в чл. 1, ал. 4, т. 6 от Договора били посочени условията за издължаване, както и изрично било препратено към погасителния план, като в погасителния план били посочени размерът, броят, периодичността и конкретните дати за заплащане на погасителните вноски, както и разпределението на различните компоненти - главница и лихва към всяка една от погасителните вноски, „Общата сума, дължима от потребителя“ също била посочена в погасителния план и се изразявала в сбора на погасителните вноски, а именно 2617.56 лв.

Излага, че съгласно чл. 11, ал. 1, т. 20 от ЗПК в договора за потребителски кредит следвало да се съдържа: *„наличието или липсата на право на отказ на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено, и другите условия за неговото упражняване, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата съгласно чл. 29, ал. 4 и 6, както и за размера на лихвения процент на ден “*, като твърди, че правото на отказ било обстойно разписано както в чл. 4, чл. 5, чл. 8 от Договора, така и в точки 22, т. 23, т. 24, т. 25, т. 26 и т. 27 от Общите условия на „К К М“ ЕАД към Договор за потребителски кредит тип „К Л“.

Посочва, че съгласно чл. 11, ал. 1, т. 9 от ЗПК в договора за потребителски кредит следвало да се съдържа: *„лихвения процент по кредита, условията за прилагането му“*, като в чл.1 ал. 4, т. 3 от Договора за потребителски кредит е посочен именно лихвения процент в размер на 36 %, както и условието, че същият се прилага при „максимален срок на кредита“, който съгласно погасителния план е 4 месеца., наред с това и предвид изложените в табличен вид параметри на кредита в чл. 1, ал. 4 от Договора, следвало да се има вземе предвид, че същите се прилагат кумулативно, като промяната на един компонент би довело до промяна на друг, предвид което и всеки компонент се явява условие за прилагането на всеки един от останалите компоненти.

Ответникът оспорва и изложените доводи за нищожност на лихвата в размер на 36 %, поради твърдяното ѝ противоречие с добрите нрави, като излага, че Законът за потребителския кредит бил специален спрямо общите норми, включително разпоредбите на Закона за задълженията и договорите, уговарящи предоставянето на заеми и недействителността, специална спрямо чл. 26 от ЗЗД се явявала и нормата на чл. 22 от ЗПК, където изчерпателно били изброени основанията, на които договорът за потребителски кредит можел да бъде обявен за недействителен. Твърди, че Законът за потребителския кредит предоставял на потребителя специфична защита срещу завишени стойности на възнаградителната лихва, като в същия е била уговорена горна граница на Годишния процент на разходите, в който се включвал като основен компонент именно лихвеният процент.

Излага съображения, че практиката на съдилищата за обявяване на недействителни съглашения за възнаградителна лихва и ГПР, която надвишава 3 пъти законната такава за просрочени задължения е била преустановена с приемането на новата алинея 4 на чл. 19 от ЗПК, която увеличавала размера на 5 пъти, който се явявал по-адекватен. Посочва, че аргумент за това се явявало и обсъждането на законодателната промяна (СТЕНОГРАМА от обсъжданията на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за потребителския кредит № 454-01-8 от 30.01.2014 г., 42-то НС), където се обосновават нужда от предоставяне на по-високи лихвени лимити за финансови небанкови институции, чиято кредитна дейност е застрашена с висока степен на несъбираемост и приходите от лихви следвало да покриват загуби от рисков кредитиране на неплатежоспособни длъжници, формиращо 50 % от оборотната дейност, като именно по тези съображения в парламента се е наложило поставяне на лимит, позволяващ договаряне на лихвени проценти от 50 пункта.

В допълнение, счита за неотнормирана цитираната практика по Директива 93/13 относно неравноправните клаузи.

Счита за недоказани твърденията за нищожност на отделни клаузи на договора, а именно: чл. 1, ал. 2 от договора; чл. 7 от договора и чл. 31 от ОУ; чл. 11, ал. 2 от договора и чл. 32 от ОУ.

Оспорва изложените в исковата молба твърдения за недействителност на чл. 1, ал. 2 от процесния договор, като твърди, че изискването за обезпечаване на потребителския кредит е било разписано в изпълнение на разписаните в Директива 2008/48 и ЗПК разпоредби. Ето защо оспорва твърденията, че уговарянето на задължение за обезпеченост на договора за потребителски кредит е в пряко противоречие със съображение 26 от Директива 2008/48 по повод задължението за кредитора за предварителна оценка на кредитоспособността, доколкото в чл. 11, ал. 1 т. 18 от ЗПК, който пряко кореспондира с чл. 10, параграф 2, буква „о)“ от директивата, е било предвидено, че в договора за кредит следвало да се съдържат *„обезпеченията, които потребителят е длъжен да предостави, ако има такива“*, като именно в изпълнение на посочените разпоредби е бил разписан и чл. 1, ал. 2 от договора за кредит.

Излага съображения за естеството на получената от ищеца услуга, а именно т.н. „бързи кредити“, които от гледна точка на занижените изисквания към кредитната история на клиентите и тяхната платежоспособност, се явявали високо рискови, предвид което и в случай на неблагоприятно развитие на възникналите правоотношения, единствената сигурна възможност кредитора да получи дължимите суми по договора, била да се удовлетвори от обезпечението по кредита. Излага, че предвид значителния размер на кредитния лимит, до който могат да се правят усвоявания, а именно 2 200 лв., по никакъв начин не можело да се приемат изложените доводи за умишлена завишеност на изискванията към обезпечението.

Оспорва изложените аргументи за недействителност на чл. 7 от Договора и чл. 31 от ОУ, поради нарушаването на нормите на чл. 10, ал. 2, чл. 10а, ал. 1, ал. 2 и ал. 4 ЗПК и чл. 33, ал. 1 ЗПК. Твърди, че е спазена разпоредбата на чл. 10, ал. 2 от ЗПК, доколкото такива

разходи били уговорени в чл. 7 и чл.31 от ОУ. Посочва, че в чл. 10а, ал. 1 ЗПК е било посочено, че *„Кредиторът може да събира от потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит. като в ал. 2 от същия член се предвижда, че: „Кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. “*, като твърди, че заплащането на такива разходи не е било изисквано, нито такива са събирани от ищеца. Излага още, че в случая, уговореното нямало характера на „такса“ или „комисионна“, а се явявал допълнителен разход, който кредиторът поемал, като наред с това, посоченият разход не е бил свързан с „усвояването и управлението“ на кредита, а е бил свързан с погасяването на кредита. Посочва още, че при забавяне на вноски, кредиторът правел извънредни разходи (такива каквито не би направил при навременното заплащане на кредита от клиента), като правел плащания по договори с мобилни оператори за изпращане на съобщения и извършване на разговори, както и за персонал, който да води тези разговори и да извършва посещения при клиентите, включително и други разходи.

Ответникът оспорва и изложените в исковата молба твърдения за неравноправност на чл. 11, ал. 2 от договора и т. 32 от Общите условия, като посочва, че разпоредбите установявали две напълно различни положения, чл. 11, ал. 2 от Договора уговарял възможността за кредитора да прекрати договора с отправяне на 2-месечно предизвестие, като същата била уговорена с оглед спазване на изискването на чл. 35, ал. 2 от ЗПК, като възприемала дословно записаното в закона, поради което нямало как посочената клауза да има неравноправен характер, при условие, че законодателят изрично я е уговорил в ЗПК.

Относно т. 32 от Общите условия, посочва, че последната уговаряла възможността за „предсрочна изискуемост“ на вземанията по кредита, като тази възможност е била предвидена в чл. 71 от ЗЗД и целяла да защити кредитора срещу недобросъвестни длъжници. Излага, че клаузата по никакъв начин не противоречала на действащото законодателство, като съдебната практика и практиката на Комисията за защита на потребителите обявяват за неравноправна единствено т.н. автоматична предсрочна изискуемост, когато се уговаряло, че след изтичането на определен период от време, кредитът ставал автоматично предсрочно изискуем, като настоящия случай не е такъв, като в случай че кредиторът желае да се възползва от правото си да обяви кредита за предсрочно изискуем, същият следвал да уведоми надлежно длъжника.

Посочва още, че липсвали доказателства за липсата на „индивидуално уговорени“ клаузи, което предвид изключението, предвидено в чл.146, ал. 1 от Закона за защита на потребителите, изключвало възможността същите да бъдат нищожни.

По така изложените съображения, ответникът иска съдът да приеме, че исковете на ищцата се неоснователни.

Ответникът „К Г“ ЕАД оспорва предявените искове, като не се оспорва обстоятелството, че на 26.11.2019г. между ищцата и ответника „К Г“ ЕООД е сключен Договор за възлагане на поръчителство, по силата на който ответникът е поел задължение да се задължи да отговаря солидарно за всички задължения на ищеца по Договор за потребителски кредит тип „К Л“ Излага, че в резултат на поетото задължение и след уведомление от страна на кредитора, че кредитът не е обезпечен по друг начин, на 31.11.2017г. е бил сключен Договор за поръчителство между „К Г“ ЕООД, в качеството му на поръчител и „К К М“ ЕАД - в качеството му на кредитор, като твърди, че със сключването на Договора за поръчителство, ответникът е изпълнил поетото с Договора за възлагане на поръчителство задължение да се задължи солидарно с ищцата за всички задължения, произтичащи от посочения договор за потребителски кредит.

Оспорва изложените твърдения, че договорът за поръчителство е бил сключен между длъжника и поръчителя, както и че длъжникът не получавал никаква престация.

Счита за недоказано твърдението на ищцата, че договорът за възлагане на

поръчителство е бил нищожен. Посочва, че съгласно чл. 1, т. 1 и сл. от ЗПК, последният установявал изискванията към договора за потребителски кредит и изначално уговарял материята на правоотношенията, свързана с потребителския кредит, поради което ирелевантни били изложените теоретични постановки по повод договора за поръчителство.

Твърди, че процесният договор за възлагане на поръчителство имал характера на договор за услуга, съответно правната уредба се съдържала в чл. 280 и сл. от ЗЗД, доколкото с така посочения договор ищцата е възложила на ответника, при определени обстоятелства, последният да сключи Договор за поръчителство.

Предвид изложеното моли съда да приеме, че предявените искове са неоснователни и недоказани и съответно да бъдат отхвърлени като такива. Моли да бъдат присъдени и разноските по делото, ведно с адвокатско възнаграждение.

В съдебно заседание страните се явяват и не се представляват. Вземат писмено становище по съществото на спора.

По делото са ангажирани писмени доказателства, назначена и изслушана е съдебно-счетоводна експертиза.

Съдът, преценявайки събраните по делото доказателства по реда на чл.12 и чл.235 от ГПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявените искове са с правно основание чл.26 от ЗЗД вр. чл.22 и чл.19, ал.4 от ЗЗП.

За основателността на тези искове, в тежест на ищеца е да докаже, че оспорените договори са нищони на заявените в исковата молба основания, а именно противоречие на закона, липсата на основание, наличието на неравноправни клаузи в ущърб на потребителя, противоречие на добрите нрави, а в частност по договора за поръчителство, че обезпечава нищожна правна сделка

Страните не спорят, а и от представените писмени доказателства се установява, че „К М“ ЕАД и ищеца Л. С. са обвързани от облигационно правоотношение по договор за потребителски кредит, тип К Л, сключен на 26.07.2017 г., по силата на който на ищеца е предоставена в заем сумата от 2000.00 лв. Уговореният лихвен процент е 36.00%, а годишния процент на разходите 50.00%. Видно от посоченото в чл.10 от договора, той е безсрочен.

Наведените в исковата молба доводи за нищожност на клаузата за възнаградителна лихва съдът намира за неоснователни. Размерът на лихвата не може да се определи като прекомерен, а от там и клаузата, с която е установен като нарушаваща добрите нрави, както и като неравноправна. Същата е изрично уредена в сключения между страните договор по ясен и разбираем начин, като не надхвърля разумните граници за възнаграждение по високорискови кредити. На съда му е известна посочената от ищеца практика на ВКС, че годишният лихвен процент не следва да надхвърля трикратния размер на законната лихва, но тази практика е поддържана преди приемане на разпоредбата на чл.19, ал.4 ЗПК, ограничаваща годишния лихвен процент, като го обвързва с ГПР, при формирането на който е компонент, до петкратния размер на законната лихва. В този смисъл, налице е законово ограничение на максималния праг на възнаградителната лихва, обвързан с максимано допустимия размер на ГПР по потребителските кредити, което следва да се съблюдава от съда при преценката за нищожност на клаузата за възнаградителна лихва. Идеята на законодателя е да ограничи общите разходи по кредита до определен размер, без да се интересува от съотношението на всеки един от тях в общи им размер. Именно при този подход се защитават в най-пълна степен интересите на потребителя, доколкото в противен случай е възможно при ниска възнаградителна лихва, да бъдат предвидени в договора други разходи, които да оскъпят повече кредита,

Съгласно чл.1, ал.2 от договора, в срок от 5 дни от одобрено искане за усвояване на

всяка сума в рамките на кредитния лимит, заемателят следва да предостави на кредитора едно от следните обезпечения: 1/ поръчителство от две физически лица, които да отговарят на подробно изброени изисквания /относно месечен доход, условия, при които полагат труд, наличие на други задължения и т.н./ или 2/ банкова гаранция от одобрена от кредитора банка, съгласно списък, публикуван на интернет страницата на кредитора.

По отношение тази клауза за предоставяне на обезпечение, следва да се посочи, че съдът намира същата за нищожна, доколкото установява задължение, което противоречи на добрите нрави и въвежда допълнителна тежест за заемателя. В случая, действително ищецът доброволно се е съгласил с това изискване на своя кредитор, но свободата на договаряне не може да бъде използвана за оказване на натиск на едната страна по правоотношението по отношение на другата или да води до нарушаване на други правни принципи, в т.ч. този на добрите нрави – правоотношенията следва да се сключват при спазване на общоприетите и неписани правила на добросъвестност. До нарушаване на този принцип се стига, когато икономически по-силната страна упражнява репресия спрямо икономически по-слабата страна, поставя „допълнителни условия“ за сключване на договора, на които придава привидно доброволен характер и привидно право на избор. В процесния случай, чрез поставяне на практически неизпълними условия за обезпечаване на договора за заем в изключително кратък период от време чрез поръчителство на две физически лица, които да отговарят на редица изисквания, длъжникът на практика бива задължен да се ползва от опцията за възмездно поръчителство - сключване на договор за банкова гаранция и то само с одобрена от кредитора банка, по силата на който заплаща възнаграждение в размер, съответстващ почти на $\frac{3}{4}$ от предоставената в заем сума /видно от съотношението на дължимата главница и на дължимото възнаграждение за поръчителство по представените към двата договора погасителни планове/.

Съдът намира обаче, че сама по себе си нищожността на посочената клауза не влече нищожност на целия договор за кредит, доколкото същият би бил сключен и без процесната уговорка. Извод в тази насока се следва от факта, че в случая, че за кредитора предоставянето на обезпечение би било необходимо условие за възникване на заемното правоотношение, то той би поставил това изискване към заемателя още преди сключи договора с него.

В същото време, дори и да се приеме, че процесната нищожна клауза въвежда допълнителен резход по кредита, който не е включен в посочения ГПР от 50.00% , то доколкото тя като недействителна не поражда права и задължения за страните, не може да се приеме, че ГПР по договора е в размер, надхвърлящ максималния такъв по чл.19, ал.4 от ЗЗП вр. ПМС № 426/18.12.2014 г.

По отношение иска срещу „К Г“ ЕООД за прогласяване за нищожен на договор за поръчителство от 26.07.2017 г., следва да се посочи, че в практиката на ВКС се приема, че поръчителството е едностранен, формален, безвъзмезден, акцесорен договор, като по начало само поръчителят поема задължение към кредитора /в този смисъл решение № 716 от 12.05.1955 г. по гр. д. № 2145/55 г., по описа на ВС, IV г.о./. Според ВС, това не значи, че поръчителството е едностранен акт. То е едностранен договор, като е необходимо съгласието и на двете страни (поръчителя и кредитора), за да бъде договорът перфектен. В случая не се установи кредиторът на ищеца да се е противопоставил на предоставеното поръчителство от „Кредит гаранция“ ООД, нещо повече, това дружество е едно от одобрените от него, чрез които може да се учредява банкова гаранция. В същото време, в цитираното решение на ВС, се приема, че договорът за поръчителство може и да придобие двустранен характер (напр. при заплащане на възнаграждение на поръчителя), какъвто е и процесния случай.

В настоящата хипотеза обаче съдът намира, че с договора за поръчителство се установява нееквивалентност на престациите на двете страни. Действително, ответникът „К

Г“ ЕООД е приело да отговаря солидарно с ищцата Л. С. за всички нейни задължения по процесния договор за кредит с първия ответник, но за това е предвидено възнаграждение, което е приблизително $\frac{3}{4}$ от обезпеченото задължение. В същото време, дори и при предсрочно погасяване на кредита, е предвидено възнаграждение за поръчителя в значителен размер - 40% от дължимото такова /чл.2, ал.4 от договора/. Висъщо това, както и обстоятелството, че ищцата като заемател няма възможност за избор на банка, чрез която да предостави на кредитора гаранция, дава основание да се приеме, че тя не може свободно да договаря условията по поръчителството, а следва да приеме предложените ѝ такива от одобрените от кредитора банки.

В същото време следва да се посочи, че правната доктрина и съдебна практика безспорно се приема, че накърняването на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3 ЗЗД е налице, когато се нарушава правен принцип било той изрично формулиран или пък проведен чрез създаването на конкретни други разпоредби /в този см. Решение 4/2009 г. по т. д. № 395/2008 г. на ВКС, Решение № 1270/2009 г. по гр. д. № 5093/2007 г. на ВКС, определение № 877 по т. д. № 662/2012 г. на ВКС и др./. Такъв основен принцип е добросъвестността в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, е да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. Тъй като става дума за търговска сделка, нормата от ТЗ, чрез която е прокаран този принцип, е чл. 289 ТЗ, но общите правила на ЗЗД също намират приложение - чл. 8, ал. 2 и чл. 9 ЗЗД. Според практиката на ВКС преценката дали е нарушен някой от посочените основни правни принципи се прави от съда във всеки конкретен случай, за да се даде отговор на въпроса дали уговореното от страните накърнява добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3 ЗЗД. Поради накърняването на принципа на "добрите нрави" по смисъла на чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД, се достига до значителна нееквивалентност на насрещните престации по договорното съглашение, до злоупотребяване на интересите на длъжника с цел извличане на собствена изгода на кредитора.

Предвид гореизложените принципни съображения, както и доколкото по делото не се установи параметрите по договора за поръчителство да са резултат от индивидуално договаряне между страните, същият се явява изцяло нищожен.

Предвид изхода на спора ищцата и ответникът „К К М“ ЕАД имат право на разноски.

От страна на ищеца е представен списък по чл.80 от ГПК, в който са вписани разходи за държавна такса и депозит за ССЧЕ. Отделно от това, пълномощникът на ищеца претендира възнаграждение, определено по реда на чл.38, ал.2 от ЗА.

Ищцата е заплатила държавна такса по уважения иск в размер на 50.00 лв., която следва да ѝ бъде присъдена изцяло. На адв.И следва да се определи възнаграждение по реда на чл.38, ал.2 вр. ал.1, т.2 от ЗА. Имайки предвид цената на иска и разпоредбата на чл.7, ал.2, т.2 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, дължимия хонорар на адв.И следва е в размер на 415.00 лв.

Доколкото заплатеният депозит за ССЧЕ е във връзка с иска, предявен срещу «К К М» ЕАД, който се отхвърля, то този разход не следва да се присъжда на ищцата.

От страна на ответника „К К М“ ЕАД се претендира единствено адвокатско възнаграждение от 561.76 лв., което видно от приложения на л.67 от договор за правна защита и съдействие е заплатено на адв.П. на 21.11.2022 г. при подписване на договора. С оглед изхода на иска срещу този ответник, посочената сума следва да бъде присъдена изцяло.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска на Л. В. С., ЕГН *****, с адрес: с.М, обл.С, ул.,Ц С" № 44А, за признаване за установено по отношение на «К К М» ЕАД, ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр. С, ул.,К" №1, представлявано от Д. Г и З. Я - А, че сключеният между страните договор № за предоставяне на потребителски кредит от 26.07.2017г. е нищожен на основание чл.26 ал.1 от ЗЗД, вр. с чл.22 от ЗПК, вр.с чл.11 и чл.19 ал.4 от ЗПК.

ПРОГЛАСЯВА по иска, предявен от Л. В. С., ЕГН *****, с адрес: с.М, обл.С, ул.,Ц С" № 44А, срещу „К Г" ЕООД, ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр. С, ул. „М" № 41, представлявано от Л.я И Б, че сключеният между страните договор за предоставяне на поръчителство от 26.07.2017г. е нищожен, поради това, че уговорен неравноправно в ущърб на потребителя и противоречи на добрите нрави.

ОСЪЖДА „К Г" ЕООД, ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр. С, ул. „М" № 41, представлявано от Л.я И Б, да заплати на Л. В. С., ЕГН *****, с адрес: с.М, обл.С, ул.,Ц С" № 44А, сума в размер на 50.00 лева, представляваща направени от последната разноски по делото.

ОСЪЖДА „К Г" ЕООД, ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр. С, ул. „М" № 41, представлявано от Л.я И Б, да заплати на основание чл.38, ал.2 вр. ал.1, т.2 от ЗА вр. чл.7, ал.2, т.2 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения, на адв.Е. Г. И, от Адвокатска колегия-П, с личен № *****, с адрес гр.П, ул.“Х К“ № 2, сумата от 415.00 лв., представляваща възнаграждение за осъществено процесуално представителство и защита на ищеца Л. В. С., ЕГН *****, по настоящето гр.д.№ 40817/2022 г. по описа на СРС, 128 състав, съобразно изхода на делото.

ОСЪЖДА Л. В. С., ЕГН *****, с адрес: с.М, обл.С, ул.,Ц С" № 44А, да заплати на «К К М» ЕАД, ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр. С, ул.,К" №1, представлявано от Д. Г и З. Я - А, сума в размер на 561.76 лв., представляваща направени от последното разноски по делото, съобразно изхода му.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____